

อักษรนำ คือ พยัญชนะ ๒ ตัว ประสมอยู่ในสระเดียวกัน มีวิธีการออกเสียงอักษรนำ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงร่วมกันสนิทเป็นพยางค์เดียว ได้แก่

๑.๑ เมื่อ **ห** นำ **อักษรต่ำ** ได้แก่ **ง ญ น ม ย ร ล** ออกเสียงพยางค์เดียวสูงตามเสียง **ห** เช่น **หงาย หญ้า หนอน ไหม หยาม หรือ หลาน**

๑.๒ เมื่อ **อ** นำ **ย** มี ๔ คำ ได้แก่ **อย่า อยู่ อย่าง อยาก**

๒. อ่านออกเสียง ๒ พยางค์ พยางค์แรกออกเสียง **อะ** กึ่งเสียง พยางค์หลังออกเสียงตามสระที่ประสมอยู่และออกเสียงเหมือน **ห** นำ ดังนี้

๒.๑ อักษรสูงนำอักษรต่ำที่เป็นอักษรเดี่ยว เช่น

ขนม	อ่านว่า	ชะ-หนม
ฉลาม	อ่านว่า	ฉะ-หลาม
สมุด	อ่านว่า	สะ-หมุด

๒.๒ อักษรกลางนำอักษรต่ำที่เป็นอักษรเดี่ยว เช่น

จมูก	อ่านว่า	ตะ-หมูก
ตลาด	อ่านว่า	ตะ-หลาด
อุงุ่น	อ่านว่า	อะ-หุงุ่น

แนวการจัดการเรียนการสอน

๑. ใช้เพลงประกอบการสอน เรื่อง คำอักษรนำ ครูอาจนำเพลงที่มีผู้แต่งไว้แล้วมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือแต่งเพลงที่ใช้อักษรนำขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการสอน

๒. นำบทร้อยกรองที่เป็นเรื่องของคำอักษรนำจากหนังสือต่างๆ มาฝึกอ่านและเขียนคำอักษรนำ

๓. ให้นักเรียนนำคำอักษรนำจากหนังสือพิมพ์ติดบนกระดาษแข็งจากนั้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรม

๔. แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อหาคำอักษรนำแล้วนำมาฝึกอ่าน เช่น

ห	นำ	ง
ห	นำ	ม
ห	นำ	ฮ

๕. ให้นักเรียนเลือกคำอักษรนำ ๕ คำ นำมาแต่งประโยค แล้วเรียบเรียงเป็นเรื่องสั้นๆ
๖. ให้นักเรียนเขียนปริศนาคำทาย โดยให้คำตอบเป็นคำอักษรนำ
๗. ให้นักเรียนวาดภาพคำอักษรนำ แล้วเขียนอธิบายเกี่ยวกับคำนั้นๆ

แนวการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลว่านักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่มีอักษรนำได้หรือไม่อาจใช้วิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

๑. ประเมินการอ่านของนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำหรือข้อความที่มีอักษรนำ แล้วบันทึกผลการอ่านของนักเรียน
๒. ทดสอบการอ่านของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบหรือเขียนตอบ

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอน

การสอนโดยใช้เพลง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนฝึกอ่านคำอักษรนำ
๒. เพื่อให้นักเรียนฝึกเขียนคำอักษรนำ
๓. เพื่อให้นักเรียนจำแนกคำอักษรนำได้

เนื้อหา

คำอักษรนำ
คำที่มี อ นำ ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก
คำที่มี ห นำ เช่น หมู หมูิง หวาน หนาว
คำที่มีอักษรสูงนำ เช่น ขนม ฉลาม สมุด สนุก
คำที่มีอักษรกลางนำ เช่น จมูก จรวด ตลาด

กิจกรรม

๑. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม แล้วแจกบัตรคำอักษรนำคนละ ๑ ใบ
๒. เมื่อนักเรียนเริ่มร้องเพลงให้ส่งบัตรต่อๆ กัน

เพลงลมพัด
ลมเอ๋ย ลมพัด โบกสะบัด

๓. ให้นักเรียนที่ถูกลมพัดชูบัตรในมือให้เพื่อน ๆ ดู แล้วอ่านออกเสียงคำในบัตรตั้ง ๆ ถ้าอ่านไม่ได้สามารถให้เพื่อนช่วยอ่านได้
๔. ใช้เวลาในการเล่นเกมนประมาณ ๑๐ นาที
๕. ให้นักเรียนเขียนคำจากที่เล่นในเกมให้มากที่สุด
๖. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน เรื่อง คำอักษรนำ
๗. ให้นักเรียนเลือกคำอักษรนำ ๑ คำมาแต่งเป็นเรื่องสั้น ๆ

สื่อการเรียนรู้

๑. บัตรคำอักษรนำ (จำนวนเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนนักเรียน)
๒. แผนภูมิเพลง
๓. กระดาษ

การประเมินผล

๑. สังเกตการอ่าน
๒. ตรวจสอบการเขียนคำ
๓. ตรวจสอบผลงาน

อักษรควบ

อักษรควบหรือตัวควบกล้ำ หมายถึง พยัญชนะที่ควบกับ ร ล ว ประสมสระเดียวกัน ออกเสียงควบกล้ำกันเป็นพยางค์เดียว โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวหน้า

อักษรควบหรือตัวควบกล้ำ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ได้แก่

๑. **อักษรควบแท้** ได้แก่ อักษรควบที่ออกเสียงพยัญชนะ ๒ ตัว ควบกล้ำกัน ดังนี้

๑.๑ พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ควบกับ ร เช่น

กร	เช่น	กราบ กรอง กรีด โกรธ แกร่ง
ขร	เช่น	ขรัว ขรุขระ ขริม
คร	เช่น	ใคร ครุ ครบ คราม คร้ว ครอง
ตร	เช่น	เตรียม ตรวจ ตรา ตรง ตรอง ตีรึง
ปร	เช่น	โปรด เปรม ปรง ปราย
พร	เช่น	พระ พร้อม พรุง พรวน พราน

๑.๒ พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ป ผ พ ควบกับ ล เช่น

กล	เช่น	กล้อง	กลืน	กลม	แก้ง	เกลียว
ขล	เช่น	ขลาด	ขেলা	โขลง	ขลัง	ขลุ่ย
คล	เช่น	คลัง	คล้าย	แคล้ว	คล้าย	
ปล	เช่น	ปลอบ	ปลด	ปล่อย	ปลืม	ปลวก
ผล	เช่น	ผลัด	ผลาญ	ผลุบ	ผลอ	
พล	เช่น	พลาด	พลั้ง	พลาย	พลิก	เพลง

๑.๓ พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ควบกับ ว เช่น

กว	เช่น	กวัด	ไกว	กวาด	แกว่ง	เกวียน
ขว	เช่น	ขวา	แขวง	ไขว่	ขว้าง	ขวิด
คว	เช่น	ควัก	ควม	ควาย	ควาน	คว้น

๒. อักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรควบที่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียวหรือออกเสียงเป็นอย่างอื่น ดังนี้

๒.๑ พยัญชนะตัวหน้า จ ช ฅ ส ควบกับ ร ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้า โดยไม่ออกเสียง ร กล้า เช่น

จริง	อ่านว่า	จิง
ศรัทธา	อ่านว่า	สัต - ทา
เศรษฐี	อ่านว่า	เสด - ที
สร้าง	อ่านว่า	สั่ง
เสริม	อ่านว่า	เสิม
สร้าง	อ่านว่า	สั่ง

๒.๒ พยัญชนะตัวหน้า ทร ออกเสียงเป็น ซ เช่น

ทราบ	อ่านว่า	ซาบ
ทรุด	อ่านว่า	ซุด
ทรง	อ่านว่า	ซง

ในกรณีนี้ กำชัย ทองหล่อ (๒๕๔๐: ๑๖๘) ได้รวบรวมคำที่มีพยัญชนะต้น เป็น ทร แต่ออกเสียงเป็น ซ ทั้งที่มาจากภาษาบาลีสันสกฤต และภาษาอื่นไว้ ดังนี้

ทรวดทรงทราบทราบทราย	ทรุดโทรมหมายนภอินทรี
มัทรีอินทรีมี	เทริดนทรีพุทราเพรา
ทรวงไทรทรัพย์แทรกวัด	โทรมมณัสย์ ^๑ จะเชิงเทรา
ตัว ทร เหล่านี้เรา	ออกสำเนียงเป็นเสียง ซ

^๑ ปัจจุบัน พจนานุกรมใช้ โทมณัส อ่านว่า โชม - มะ - หนด

แนวการจัดการเรียนการสอน

๒. การสอนอ่านคำควบกล้ำแท้ ใช้วิธีฝึกให้ออกเสียงคำที่ควบกันซ้ำๆ แล้วจึงฝึกออกเสียงให้เร็วขึ้น จนเกิดเสียงกล้ำกัน เช่น

เกรง	ออกเสียง	กะ - เรง (ซ้ำๆ หลายครั้ง) จะกลายเป็น เกรง
ครึ่ง	ออกเสียง	คะ - รึ่ง (ซ้ำๆ หลายครั้ง) จะกลายเป็น ครึ่ง

๒. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง แล้วหาคำควบกล้ำจากบทร้อยกรอง จากนั้นฝึกอ่านแล้วนำมาแต่งประโยค

๓. ให้นักเรียนค้นหาคำควบกล้ำจากข่าว บทความ นิทาน หรือโฆษณาสินค้าต่างๆ แล้วนำมารวบรวม จากนั้นจำแนกเป็นคำควบแท้และคำควบไม่แท้

๔. ให้นักเรียนฟังเพลงที่ชื่นชอบแล้วสังเกตการออกเสียงคำควบกล้ำว่าชัดเจน ถูกต้องหรือไม่

๕. แบ่งกลุ่มสำรวจปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำของเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนและร่วมกันเสนอแนะ

แนวการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลว่านักเรียนสามารถอ่านออกเสียงควบกล้ำได้ถูกต้องหรือไม่ ครูอาจให้นักเรียนอ่านคำหรือข้อความที่มีคำควบกล้ำ โดยครูบันทึกผลการประเมินในแบบประเมินการอ่าน

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. การสอนโดยใช้เพลง

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนฝึกออกเสียงคำควบกล้ำ
๒. เพื่อให้นักเรียนสังเกตรูปลักษณะของคำควบกล้ำ

เนื้อหา

เพลงคำควบกล้ำ

ควายไล่วิดข้างขวา
คว้าวานมาไล่ข้างควายไป (ซ้ำ)
ควายขวางวิ่งวนขวักไขว่ (ซ้ำ)
กวัดแกว่งขวานไล่ล้มคว้าวางควาย

กิจกรรม

๑. นำแผนภูมิเพลงมาให้ให้นักเรียนฝึกอ่าน
๒. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลง
๓. แบ่งกลุ่มช่วยกันเขียนคำควบกล้ำจากเพลง
๔. แต่ละกลุ่มนำเสนอคำควบกล้ำที่หาได้แล้วสรุปลักษณะการอ่าน
๕. นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคจากคำควบกล้ำ

สื่อการเรียนรู้

แผนภูมิเพลง

การประเมินผล

๑. สังเกตการออกเสียงของนักเรียน
๒. ทดสอบการเขียน

๒. การสอนโดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนฝึกออกเสียงคำควบกล้ำ
๒. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม

เนื้อหา

(ครูหาข้อความหรือเรื่องที่มีคำควบกล้ำความยาวไม่เกิน ๑๐ บรรทัด)

กิจกรรม

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยคละนักเรียนเก่งและอ่อน กลุ่มละ ๓-๔ คน แต่ละกลุ่มอ่านข้อความที่กำหนดให้ จากนั้นช่วยกันขีดเส้นใต้คำควบกล้ำ

๒. ฝึกออกเสียงคำควบกล้ำและเขียนคำควบกล้ำจากข้อความที่อ่าน

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปเรื่องที่อ่านเป็นประโยคสั้นๆ

๔. สลับไปงานกับนักเรียนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น

สื่อการเรียนรู้

ใบงาน

การประเมินผล

๑. การสังเกตความร่วมมือในกลุ่ม

๒. ตรวจผลงาน

คำพ้อง

